

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 8 kwietnia 2010 r.

**Pani
Ewa Pietraszewska
Prezes Sądu Okręgowego
w Elblągu**

P/09/006; LOL-410-03-02/2010

Wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Sądzie Okręgowym w Elblągu (dalej: „Sąd”) wykonanie planu finansowego Sądu w 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie planu finansowego Sądu w 2009 r. Podstawą pozytywnej oceny była realizacja planu zgodnie z jego założeniami oraz obowiązującymi w tym zakresie zasadami. Zastrzeżenia dotyczą natomiast nieprawidłowości w zakresie zgodności systemu księgowości (poprawności formalnej dowodów oraz zapisów księgowych), prowadzonej przy pomocy programu informatycznego, z obowiązującymi przepisami prawa.

¹ (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)

1. W 2008 r. Sąd zrealizował wydatki w wysokości 25.936 tys. zł, tj. w 98,6 % planu po zmianach. W porównaniu do 2008 r. wzrosły one o 347 tys. zł, tj. o 1,3 %. W trakcie kontroli ustalono, że w żadnym z paragrafów klasyfikacji budżetowej nie została przekroczona kwota wydatków określona w planie finansowym po zmianach. Wydatki realizowane były zgodnie z planem, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych zmian oraz przeniesień, których w 2009 r., dokonano 120 o łącznej wartości 18.236 tys. zł. Zmiany w budżecie dokonywano na podstawie decyzji Dyrektora Sądu Okręgowego w Elblągu, były one uzasadnione i wynikały z bieżącego analizowania potrzeb w zakresie poszczególnych wydatków. Największy udział w strukturze wydatków miały wynagrodzenia osobowe, które wyniosły 11.105 tys. zł, tj. 42,8 % ogółu wydatków. W wyniku m.in. wzrostu wynagrodzeń pracowników Sądu wydatki te były w 2009 r. o 1.089 tys. zł (o 10,9 %) większe niż w 2008 r., a przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło w 2009 r. o 813 zł (z 3.951 zł w 2008 r., do 4.764 zł 2009 r.), tj. o 20,6 %.

Analiza dokumentacji 12 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o łącznej wartości 3.123,1 tys. zł, wykazała, że postępowania te przeprowadzono zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych².

Stan zobowiązań Sądu na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniósł 1.102,1 tys. zł. Były to zobowiązania niewymagalne, w ramach których 967,1 tys. zł (87,7 %) stanowiły zobowiązania związane z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym pracowników oraz pochodnymi od tego wynagrodzenia (§§ 4040, 4110 i 4120).

2. NIK pozytywnie ocenia wykonanie dochodów, które zrealizowano w wysokości 2.712 tys. zł, tj. o 1,1 % więcej (29,6 tys. zł) niż planowano. Stanowiły one 98,7 % (2.748 tys. zł) dochodów wykonanych w 2008 r. Uzyskano je w 4 planowanych

² j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

paragrafach, z czego największy udział (97,2 %) miały wpływy w wysokości 2.637,2 tys. zł, uzyskane z różnych opłat (§ 0690).

Pozytywnie należy ocenić przekazanie na centralny bieżący rachunek dochodów budżetu państwa pobranych dochodów, które przekazane zostały w pełnej wysokości, oraz w terminach określonych w § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych.³

Stan należności, w 2009 r. wyniósł 2.963,0 tys. zł i był o 239,1 tys. zł mniejszy, w porównaniu do 2008 r. Na jego stan składały się nieuregulowane koszty postępowania sądowego (§ 0690), które wyniosły 2.869,7 tys. zł oraz grzywny, mandaty i kary pieniężne od osób fizycznych (§ 0570), które stanowiły 46,8 tys. zł. Zmniejszenie stanu należności spowodowane było m.in. ich umorzeniem na kwotę 245,6 tys. zł.

Analiza 14 losowo wybranych umorzeń w łącznej kwocie 75,7 tys. zł (30,8 %) wykazała, że poprzedzone one były odpowiednimi czynnościami egzekucyjnymi (m.in. zapoznaniem się ze stanem majątkowym dłużnika bądź egzekucją komorniczą), a orzeczenia o ich umorzeniu podejmowane były na skutek braku majątku dłużnika nadającego się do egzekucji.

3. W 2009 r. kontynuowano rozpoczęte rok wcześniej prace związane z wdrożeniem budżetu w układzie zadaniowym, w ich wyniku wszystkie wydatki Sądu zostały podporządkowane odpowiednim zadaniom i podzadaniom.
4. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji okresowej, w tym spisu z natury środków pieniężnych i środków trwałych, uzgadniania sald oraz weryfikacji wartości niematerialnych i prawnych. Spis z natury został zrealizowany w terminie wyznaczonym przez Dyrektora Sądu zarządzeniem z 3.11.2009 r. Badanie przeprowadzono na przykładzie 10 losowo wybranych pozycji z arkuszy spisowych wykazało ono, że ujęte w nich środki trwałe zostały zaliczone do właściwych grup i nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych. Inwentaryzacja sald drogą weryfikacji potwierdziła poprawność kwot zaksięgowanych na analizowanych kontach.

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 69

5. Roczne sprawozdania budżetowe (zarówno w zakresie dysponenta drugiego jak i trzeciego stopnia) Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa i Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń oraz Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, sporządzono terminowo i rzetelnie, gdyż dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej za 2009 r.
6. Pozytywnie należy ocenić przeprowadzenie 19 kontroli finansowych w jednostkach podległych oraz nadzór nad realizacją wniosków pokontrolnych. Ustalono bowiem, że kontrolami tymi objęto m.in. należności sądowe (3 kontrole), zwrot kosztów przejazdu (4), stan zobowiązań (2) oraz kontrole kas (10). Stwierdzone w ich trakcie nieprawidłowości dotyczące m.in. niewłaściwego oznaczenia ksiąg rachunkowych, braku prowadzenia analityki do kont 201 i 234, błędnej klasyfikacji budżetowej zobowiązań oraz brak dekretacji wydatków budżetowych zostały przez jednostki kontrolowane usunięte.
7. Analityczny przegląd ksiąg rachunkowych przeprowadzony na pełnym zbiorze zapisów księgowych (18.795), dotyczących 3.782 pozycji ujętych w dzienniku 2009 r. wykazał, że 221 zapisów (1,2 %) nie zawierało daty operacji gospodarczej, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴.

Badanie wiarygodności dowodów/zapisów księgowych (pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach) oraz ich zgodności (poprawności dowodu, kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji, kompletności i poprawności formalnej zapisu/dowodu w dzienniku/księdze głównej) przeprowadzono na próbie 132 dowodów księgowych dotyczących wydatków na łączną kwotę 6.797,7 tys. zł (wylosowanych do badania z wykorzystaniem metody monetarnej – MUS, przy pomocy programu informatycznego „Pomocnik Kontrolera”).

Kontrola wykazała, że w 16 dowodach na łączną kwotę 2.199,0 tys. zł (w 12,1 %) spośród 132 objętych badaniem, stwierdzono nieprawidłowości, polegające na tym, że w:

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223.

- 4 dowodach (3,0 %) na kwotę 393,4 tys. zł, brakowało pełnego wskazania sposobu ujęcia dowodu na kontach ewidencji księgowej,
- 3 dowodach (2,3 %) na kwotę 118,7 tys. zł, brakowało daty dokonania korekty dowodu,
- 7 dowodach (5,3 %) na kwotę 1.547,8 tys. zł, brakowało zarówno podpisu osoby nioszącej korektę oraz daty dokonania korekty dowodu,
- 1 dowodzie (0,7 %) na kwotę 136,7 tys. zł, brakowało pełnego wskazania sposobu ujęcia dowodu na kontach ewidencji księgowej oraz podpisu osoby nioszącej poprawkę,
- 1 dowodzie (0,7 %) na kwotę 2,4 tys. zł, brakowało pełnego wskazania sposobu ujęcia dowodu na kontach ewidencji księgowej, podpisu osoby nioszącej korektę jak i daty dokonania korekty dowodu,

co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 oraz 22 ust. 1 – 3 ustawy o rachunkowości.

Ponadto w 49 zapisach księgowych, tj. w 37,1 % (spośród 132 analizowanych) o łącznej wartości 4.137,5 tys. zł, kontrola wykazała błędy formalne zapisu dotyczące daty operacji gospodarczej (data operacji gospodarczej wg faktury była odmienna od daty operacji gospodarczej w zapisie), co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt. 1 ustawy o rachunkowości.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Najwyższa Izba Kontroli wydaje opinię pozytywną w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych (zarówno w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej jak i bieżącej) oraz opinię negatywną w zakresie zgodności (poprawności formalnej dowodów księgowych, kompletności dekretacji oraz poprawności formalnej zapisów w ewidencji księgowej).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu wyeliminowania błędów w zakresie poprawności formalnej dowodów księgowych, kompletności dekretacji oraz poprawności formalnej zapisów w ewidencji księgowej stosownie do przepisów ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes, w terminie 14 od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK (Kolegium NIK).